

Salvator-laskuvarjo.

Hyppynäytöksiä Santahaminassa ja Utissa.

Laskuvarjon ajatus on peräisin aina Leonardi da Vincin ajoilta, mutta vasta viime vuosina on se saavuttanut suuremman merkityksen ilmailuvoimien kehityksen yhteydessä. Varhaisimpina aikoina käytettiin laskuvarjoja yksistään hyppynäytöksiä antamiseksi, mutta jo maailmansodan aikana palveli se ihmishenkien pelastajana. Tähestyspallojen syttyessä vihollisen tykkitulien vaikutuksesta palamaan, pelastui pallon tähestyslukemattomia kertoja laskuvarjon avulla. Nykyään aletaan kaikkialla vaatia lentävän henkilökunnan varustamista mahdollisesti sattavien lento-onnettomuuksien varalta pelastusvälineellä, laskuvarjolla.

Meilläkin on kysymys jo jonkun aikaa ollut esillä ja onkin meille jo hankittu, pääasiallisesti kokeiltavaksi, muutamia amerikkalaisia Irving-varjoja. K.o. varjoja on useissa maissa yleisesti käytännössä ja ovat ne osoittautuneet varmoiksi, mikä ehdottomasti onkin päävaatimuksena. Paitsi tätä tulisi varjon olla pienikokoinen, mukavasti kiinnitettävä, kestävä ja kohtuullisen hintainen.

Italialaisen lentäjälutnantin Frerin keksimällä Salvator-laskuvarjolla on viimeksi suoriteltu koehyppyjä, kuten jällempänä tulemme näkemään. Koska tämä laskuvarjo ei ole yleisesti tunnettu lienee paikallaan selostaa sitä muutamalla sanalla.

Salvator-varjo on muodostettu 24 sektorista, jotka ovat valmistetut erittäin vahvasta japanilaisesta silkistä. Kustakin sektorin liitoksesta johtuu silkkinen kantoköysi lentäjän selkään kiinnitettyyn pakkaukselaukkuun. Päävarjo onkin samanlainen kuin Irving-mallinen, sillä siinä on myös varjon keskellä joustavalla kumilla varustettu ilman säätöaukko. — Tällaisen joustavan ilma-aukon avulla saadaan varjon auetessa tapahtuva hyppääjän putousnopeuden äkillinen hidastuminen tapahtumaan vähitellen, joten hyppääjä ei tunne mitään nykäisyä. — Tämä on erittäin tärkeätä varsinkin Salvator-varjossa, joka on kiinnitetty hyppääjän ruumiin ympäri kulkevalla n. 20 sm. levyisellä nahkavyöllä.

Päävarjoon on kiinteästi yhdistetty voimakkaalla kierrejousella varustettu apuvarjo. Tämä tulee pakkauksessa päällimmäiseksi ja ponnahtaa se sidelangan katkettua voimakkaasti ylöspäin. Samalla vetää se mukanaan itse päävarjon, joka avautuu ja ottaa hyppääjän kannettavakseen. Erikoisuutena tässä varjossa on n.s. keskuslanka, joka on kiinnitetty apuvarjoon ja on parisen metriä kantoköysiä lyhempi. Sinä lyhenä hetkenä, jolloin päävarjo ei vielä ole auennut, joutuu hyppääjän koko paino tämän keskuslangan ja apuvarjon varaan. Kantoköydet jäävät tällöin löysälle ja joutuvat ilmapirran vaikutuksesta lepattavaan liikkeeseen ja siten jouduttavat päävarjon täydellistä aukenemista.

Varjon pakkaus on helppo, mutta aikaa vievä tehtävä, kestäen puolisen tuntia. Mutta tämän varjopuolen korvaa täydellisesti pakkauksen pieni koko. Pakkauksen selostaminen ei kuitenkaan ole mahdollinen tämän lehden palstoilla, sillä sen täydellinen selostus ottaisi liaksi tilaa. — Varjon pakkauksen aukaisee joko koneeseen 6 m. pituisella köydellä kiinnitetty tai vyöstä vedettävä katkaisijaterä. Katkaisijaan voi myös yhdistää automaattilaitteen.

Varjoa on kolmea eri mallia, jotka eroavat toisistaan ainoastaan pakkauksen ja kiinnityspaikan suhteen. Yleisellä, selässä kannettavalla varjolla on merkkinä B. Tyyppi A on asetettu koneen rungon alla olevaan koteloon ja on se järjestetty siten, että hyppy voidaan suorittaa kummalle puolelle konetta tahansa. Kolmas varjomalli on Salvator C. Se on suunniteltu varsinaiseksi hävittäjälentäjän varjoksi. Se on asetettu ohjaajan pään taakse koneen rungon päälle laitettuun erikoiseen säiliöön. Tämä on erittäin käytännöllinen, mutta tulee se huomattavasti kalliimmaksi kuin yleinen B-varjo, jonka koko, paino y.m. mitat ovat seuraavat:

Koko	45 m ²
Yhteinen pituus	12 m.
Paino vöineen	6,4 kg.
Aukenemisaika	1,5 sek.
Putoamisnopeus	5,5 m/sek.

B-varjo on aivan saman kokoinen kuin Irving-mallin palvelusvarjo.

Salvator-varjon ovat keksineet lutnantti Freri ja insinööri Furmanik monivuotisten kokeilujen jälkeen. Varjo nykyisessä muodossaan on vielä tosin nuori, mutta on sillä jo kuitenkin suoritettu yli 300 onnistunutta hyppyä sekä useita tuhansia alasheittoja. Varjolla on keksijä itse kerran pelastunut varmasta tuhosta.

*

Lutnantti Freri suoritti ensimmäisen näytehyppynsä Suomessa 15. 7. 27 hyppäämällä 400 m. korkeudessa lentävästä IVL-koneesta. Hyppy suoritettiin mahdollisimman todenmukaisesti, sillä ltn. Freri nousi ilmassa koneen tasolle ja suoritti hyppynsä sieltä, pudoten Santahaminan ja Vasikkasaaren välille mereen. — Koska varjon kastuminen suomalaisessa vedessä ajamittaan vaikuttaa haitallisesti silkkiin, ei Santahaminassa tahdottu järjestää useampia hyppyjä. Sensijaan tapahtui Utin lentokentällä 17. 7. 27 hyppynäytös, johon suomalaisetkin osallistuivat.

Tieto lutnantti Frerin hypystä oli levinnyt paikkakunnalle ja koonnut katsojia runsaasti hypypaikalle niinhyvin sotilashenkilöitä kuin siviiliväestöäkin. Lutn. Freri suoritti tälläkertaa hyppynsä Moraine-koneesta 400 m. korkeudelta. Hyppy onnistui erin-

omaisesti, varjo avautui heti ja laskeutui maahan moitteettomasti. Varjolla, jota luutnantti Freri käytti, ei tätä ennen oltu suoritettu edes tavanmukaista koehyppyä. Tällainen hyppääminen ei olisi ollut kuulema Italiassa mahdollinen, sillä valtio suorittaa jokaisella varjolla koeheiton, leimaa sen ja sitten vasta annetaan se lentäjille käytettäväksi.

Kokoontunut yleisö sai tämän jälkeen nähdä vielä luutnantti Harju-Jeantyn suorittaman hypyn, joka tehtiin meillä olevalla Irving-mallisella varjolla. Yleisö seurasi hyppyä henkeä pidätellen, sillä aluksi putosi hyppääjä noin 70 metriä kuin kivi maata kohden ja vasta sen jälkeen nähtiin varjon avautuvan ja hyppääjä laskeutui moitteettomasti maahan. Läsnaölleet sai-

vat myöhemmin kuulla, että katsojia hirvittänyt putoaminen oli hyppääjän tahallisesti aikaansaama katsojien mielenkiinnon herättämiseksi.

Edellä kerrottuihin onnistuneisiin hyppysuorituksiin on laskettava vielä kersantti Teittisen moitteeton hyppy 400 metrin korkeudelta. Kersantti Teittinen ei kuulu lentävään henkilökuntaan, mutta oli monien muiden joukossa ilmoittautunut halukkaaksi hypynsuorittajaksi. Hänet valittiin erikoisesti näytteeksi siitä, miten ei-ammattitaitoinenkin voi varjoa oikein käyttäen laskeutua loukkantumatta lentokoneesta maahan. Hyppy suoritettiin samalla varjolla, millä luutnantti Freri suoritti hypyn Santahaminassa.